

Küsimusi VI kursuse kliinilise praktika kohta

Küsimusi sai esitada III-VI kursus 22.05.16 – 29.05.16

1. Mille järgi täpselt tehakse paremusjärjestus praktikale kandideerimiskohtadesse?

- Paremusjärjestus luuakse kaalutud keskmise hinde alusel, mis on moodustunud arvestatud ainete hinnete põhjal 5. kursuse sügissemestri lõppedes.

2. Millist keskmist tulemust täpselt arvesse võetakse?

- Kaalutud keskmist tulemust. Kas üle kõigi või üle positiivsete tulemuste - seda otsustab kursus hääletusel.

3. Kas on mingeid muid aluseid kandideerimisel lisaks hinnetele? Kas nendel, kellel on perekond (laps ja naine/mees) taotletud linnas, on eelisseisus?

- Jah, põhimõtteliselt küll. Kuid siin tasub vahet teha, mis on kandideerimisel "alusteks" ja mis on "eranditeks". Ülikool soovib vastu tulla neile, kellel põhjustaks teise linna praktikale suundumine olulisi elukorralduslikke või majanduslikke raskusi. Taoliste erandite suhtes teeb juhupõhiselt otsused praktikakomisjon. Juhupõhiselt tähendab siinkohal omakorda seda, et ühelgi kandideerimisküsitlusel või -avaldusel ei saa valida nt rippmenüüdest "enimlevinud erandpõhjuste" hulgast. Praktikabaasi kandideerimisel saab oma situatsiooni selgitada vabas vormis ning seda täiesti konfidentsiaalselt.

4. Millised ained lähevad arvesse praktikakohtadele kandideerimisel (kas ainult kliinilised)?

- Kõik seni läbitud eristava hindamisega (eksamiga) läbitud õppeained alates 1. kursuse algusest kuni 5. kursuse sügissemestri lõpuni.

5. Kas praktikat võib juba suvel alustada?

- Jah, võib. 6. kursust täitva õppeainega "Kliiniline praktika" võib alustada pärast kõigi 5. kursuse õppeainete läbimist (ehk pärast kevadsemestri viimase aine eksami/arvestuse sooritamist), kuid mitte enne kui 41. õppenädalast. Selleks ajaks on ülikool kinnitanud rotatsiooniplaanid ning sõlminud praktikaks vajalikud koostöölepingud.

6. Kuidas defineeritakse 5. kursuse lõpp? Kas see on, kui viimane tsükkel on läbitud või kui õppeaasta vahetub?

- 5. kursuse kevadsemestri viimase õppeaine eksami/arvestuse positiivsele tulemusele sooritamise. Vt ka eelmine küsimus.

7. Millal ilmub korralik osakondade ja aegade rotatsiooniplaan? Kuhu see ilmub?

- Rotatsiooniplaan, kus on näha tudengi ajalised paigutused eri tsükklitesse, ilmub praktikale eelneva kevadsemestri keskel (27. - 28. õppenädalal). Seda plaani täiendavad vastuvõtvad raviasutused (praktikabaasid) täpsete osakondade, juhendajate ning graafikutega esimesel võimalusel. Kõik plaanid edastatakse tudengitele kursuse meililisti teel.

8. Kui anda praktika küsitluse ajal mõne tsükli kohta vastus, et "ei ole eelistust, millises osakonnas praktika sooritan", siis kuidas saan teada, millisesse osakonda praktikat sooritama peaksin asuma?

- Kui tudeng ise oma eelistust ei avalda, valib praktikabaas talle koha osakonnas, kus on praktikandile enam tegutsemisruumi. Kus see olema saab, selgub täpsemate graafikute koostamisel praktikabaasi enda poolt.

9. Kas praktika eest saab tasu? Kui ei saa, siis miks?

- 6. kursuse praktika on kohustusliku õppetöö osa. Õppetöö toetamiseks pakub Tartu Ülikool õppetoetusi. Kui praktikant on oma õppetöö sooritamisel praktikabaasile lisaväärtuseks, võib praktikabaas tudengile väärilist töötasu pakkuda. Kuna tegemist on alles põhiõppe korralise osaga, ei saa praktikandilt nõuda võrdväärset panust ravimeeskonna tööse, võrreldes seda nt residendiga. Seetõttu ei saa Tartu Ülikool nõuda praktikandi õppetöö tasustamist praktikabaasi poolt.

10. Miks VI kursuse praktika mõnes kohas on tasustatud ning mõnes kohas mitte?

- Mõni raviasutus on leidnud vahendid tudengi töö tunnustamiseks. Kuna haiglad on Eestis eraettevõtted, ei saa eeldada neilt selles osas võrdset võimekust ega teinekord ka sarnaseid töötavasid.

11. Kas tsüklid saab valida igaüks täiesti vabal valikul?

- Ette on nähtud sooritada praktikat 8 nädalat nii peremeditsiini, sisemeditsiini, erakorralise meditsiini kui ka kirurgia alal. 4 nädalat on võimalik praktiseerida kohas omal vabal valikul.

12. Kas haigla võtab mind praktikandina tööle või olen seal ilma lepinguta?

- Raviasutus võtab tudengi *praktikale* praktikandina. Selleks sõlmib Ülikool raviasutusega koostöölepingu. Selle lepingu sõlmimisega ei ole tudeng ise vahetult seotud ning selle sõlmib tema eest valdkonna dekanat. Haigla võib aga lisaks sellele võtta praktikandi ka *tööle*. See sõltub aga haigla töökorraldusest ning viimase vahenditest.

13. Kas osakondadesse/perearstipraksisesse peab minema varem midagi ise kokku leppima? Kust tudeng teab, kus täpselt osakonnajuhataja praktika esimesel päeval paikneb, et tema käest juhendaja kontakte küsida?

- Siin on vahe, kas tegemist on perearstipraksise või haiglaga. Perearstipraksisesse suunduvad tudengid totaalses enamuses individuaalselt - seega on nad ka isiklikult vastutavad selle praksisega suhtlemise eest ning seal oma töö alguse ning kulu kokku leppimise eest. Haiglatega/praktikabaasidega on aga kokku lepitud, et nemad võtavad tudengitega ise õigeaegselt (enne esimeste praktikantide praktikale asumist) ühendust ning tutvustavad oma töökeskkonda ning -graafikuid. Praktika üldjuhendaja ning koordinaatorid hoolitsevad selle eest, et kirjeldatud suhtlus oleks võimalikult ladus.

14. Miks on nii karmid nõuded tsüklite sooritamisele välismaal? *Päivisty'st* ei loetud kokkusaamisel sobivaks EMO tsükli jaoks, kuid nüüd on see juhendites lubatud: kumb on õige?

- Arstikraadiga tunnustab Tartu Ülikool inimest, kes on koolitatud vastavuses ettenähtud standarditega ning ka vastab neile (karmidele) standarditele (nõudmistele). Välisriigis õppimine on muutunud kõrghariduse lahutamatuks osaks, kuid see ei tähenda, et Ülikool ei nõuaks, et välisriigis omandatud teadmised oleks kooskõlas meie meditsiinisüsteemi asetuvatega. Kui on soov oma teadmisi täiendada välisriigis, on alati otstarbekas selle sobilikkuse üle nõu pidada praktika üldjuhendajaga.

15. Kui kauaks saab minna välismaale? Mitu tsükli seal saab teha?

- Välisriigis saab vabalt sooritada kuni 16 nädalat kliinilist praktikat. "Vabalt" eeldab, et tsükli sees toimuva õppetöö iseloom vastab samadele nõuetele, mis Eestis sooritamisel (otse öelduna - et nt kirurgia praktika oleks ikka kirurgia praktika). Sooviga teha rohkem kui pool kliinilisest praktikast välisriigis tuleb pöörduda praktika üldjuhendaja poole ning anda selleks ammendav põhjendus. Seda seetõttu, et kuigi välisriigis õppimine on kõrghariduse tunnustust vääriv osa, peab Tartu Ülikool õppurile arstikraadi andes olema kindel, et tema kvalifikatsioon vastab seatud nõuetele siinses meditsiinisüsteemis.

16. Kuidas toimub vaba tsükliosa valik?

- Vabal valikul. Selleks võib olla mistahes asutus, kus arsti hariduse omandanu võib pärast ülikooli lõpetamist ka töötada - olgu selleks kliiniline raviasutus, tervishoiukorraldusega tegelev asutus, teadusasutus, meditsiiniga seotud eraettevõtted jpm.

17. Millised näevad praktikapäevad välja (kellaajad, kuupäevad, kas EMO-tsükli saab ka 24-tunnist praktikat teha)?

- Praktika eesmärk õppuri jaoks on harjutada tööülesandeid meditsiinisüsteemis ning seda arsti rollis, seega järgib praktika meditsiinitöötajatele seatud töötunde ning -graafikuid. See võib hõlmata nii lühikesi tööpäevi ambulatoorses vastuvõtus kui ka pikki valvevahetusi.

18. Mitu tundi nädalas on praktikakoormus?

- Kuni 40 h kliinilist tööd + teoreetiline õpe (sh kontakt- ja e-õpe).

19. Miks ei või sooritada praktikat Eesti kahes haiglas (st kahes eri haiglas põhitsükleid)?

- Sellel on mitu põhjust:

(a) tudengi seisukohalt on kasulik, kui praktika vältel peab kohanduma ühe haiglaga, õppides tundma selle tööritmi ning haigla sees toimuvat olulist logistikat. Kus asub radioloogiateenistus, kui pikad on nende tööpäevad? Aga pühapäeval? Kui kiiresti tulevad laborianalüüsid laupäeva õösel? Kas see erialaspetsialist on praegu maja- või telefonivalves? Nendele ja veel 99 küsimusele vastuse teadmine eeldab töökeskkonna tundmist ja viljakas (õppe-)töö eeldab nende vastuste teadmist. Kui praktikant need endale selgeks teeb, on õppetöö tulema enda jaoks suurem ning ka juhendaja märkab tema suuremat panust ja tööst tulenevat lisaväärtust. Lisaväärtuseks olemine on tugev eeldus ka nt tulevikus praktikantidele töötasu pakkumiseks.

(b) Raviasutuse seisukohalt tähendab see suuresti sama, mis tudengile. Lisaks hõlmab see oluliselt vähem ressursse uute praktikantide koolitamiseks ning töökeskkonda sulandamiseks.

(c) Ülikooli poolt on suurusjärgus 140 praktikandi paigutamine Eesti meditsiinisüsteemi pelgalt öeldes väljakutse. Oleme püüdnud panna praktikandid Eesti haiglates roteeruma viisil, mis ei koorma ühtegi juhendajat ega osakonda, ning samal ajal pakub ka võimalikult suurt lisaväärtust asutustes ning osakondades ajal, mil seda kõige rohkem vaja oleks. Kõik see on ka eelduseks, et raviasutused oleks motiveeritud tudengeid tasustama.

Haiglapraktika "killustamine" eri asutuste vahel kahandaks kõigi eeltoodud punktide väärtusi. Samas on arusaadav, et on loetud olukordi, kus taoline jaotamine oleks kasulik. Nt juhul, kui tudeng soovib jaotada oma praktika oma põhibaasi ning baasi vahel, mis ei ole veel tudengitega täidetud. Seeläbi vähendaks ta koormust suuremale baasile, samal ajal saades kogemust baasis, kus praktikantidega hõlmatus oleks oluliselt väiksem ning ka tema panus töökeskkonda suurem.

20. Kas praktika jooksul on võimalik osakondi vahetada?

- Jah, kui sama baas leiab soovitud uude osakonda juhendaja, on see võimalik. Selleks tuleb avaldada soovi oma praktikabaasi koordinaatorile (inimesele, kes üliõpilasega sellest raviasutusest on enne praktikale suundumist ühendust võtnud) ning vahetusest teada anda ülikooli koordinaatoritele. Viimased on alati ka valmis oma nõuga aitama.

21. Mida teha siis, kui juhendaja ei taha / pole aega, kui tudeng soovib talle midagi ette näitada, küsida?

- Kui on näha, et praktika selle konkreetse juhendaja all pole üliõpilase jaoks viljakas, tuleb näidata üles initsiatiivi, leidmaks endale uus. Kuidas seda teha, vt eelmine küsimus.

22. Milliseid töötingimusi üks või teine praktikabaas pakub? Kus on kokku kogutud info praktikakohtade arvu ja saadaval olevate osakondade kohta?

- Selle info kuvamiseks on loomisel praktikabaaside andmebaas.

23. Mida arvavad ühest või teisest praktikabaasist eelkäijad? (Kas oleks võimalik kokku koguda tagasiside praktika toimimise ja praktikabaaside kohta sarnaselt ÕISI tagasiside vormiga)?

- Vt eelmine küsimus.

24. Kui sisehaiguste tsükli käigus on lubatav sooritada 4 nädalat neuroloogias, miks ei oleks võimalik sooritada soovi korral kirurgiatsükli 4 nädalat günekoloogias?

- Praktika sooritamiseks paslike osakondade ja erialade profiil on püütud suunata vastavalt üldarstlike oskuste saamise võimalusele neis praktiseerimisel. Muu huvi pakkuva valdkonnaga tutvumiseks on mõeldud valiktsükkel.

25. Kas ühte tsükli (nt kirurgiatsükli) saab sooritada 4 nädalat ühes haiglas ja 4 nädalat teises haiglas?

- Vt küsimus nr 19

26. Kas kahte tsükli võib sooritada samal ajal (nt päeval kell 8-15 töötada sisehaiguste osakonnas ja siis EMO-s kell 16-22)?

- Jah, põhimõtteliselt küll. Eeldusel, et raviasutuse ajaline tööjaotus seda võimaldab, võib tudeng oma juhendajatega läbi rääkides sellised graafikud endale seada. Sellest tuleb siis teada anda ka ülikooli koordinaatoritele.

27. Kas abiarsti kohal töötades võib praktikat läbida?

- Jah, eeldusel, et V kursus on positiivsetele tulemustele läbitud.

28. Mis saab siis, kui tudengil jääb praktika pooleli (nt akadeemiline puhkus tervislikel põhjustel)? Kuidas toimub jätkamine? Kas tudeng saab kindlasti samasse kohta või tuleks uuesti kandideerida?

- Taoliste olukordade käsitlemine toimub juhupõhiselt arvesse võttes praktika poolelijäämise põhjust ning muud sel hetkel olulist. Akadeemilisel puhkusel viibivatel või ka eksmatrikuleeritud tudengitel tuleb ise oma praktika jätkamise soovist õigeaegselt, lähtuvalt oma staatusest, õigetele instantsidele (ülikooli koordinaatoritele või dekanadi spetsialistidele), teada anda, kuna kõigi õppetööst eemal viibivate tudengitega ülikool aktiivset kontakti ei pea.